

VISEGRÁDI KEZDEMÉNYEZÉS AZ ÁTLÁTHATÓ ÖNKORMÁNYZATI VÁLLALATOKÉRT
FKF NONPROFIT ZRT., BUDAPEST - ESETTANULMÁNY

2017

TÁMOGATÓ: VISEGRÁD ALAPÍTVÁNY

SZERZŐK: RESZKETŐ PETRA, MOLNÁR TAMÁS

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3
2. SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET..	4
3. MAGYAR ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONÚ VÁLLALATOK ÁTLÁTHATÓSÁGA A V4 MINTÁBAN	4
4. A LEGÁTLÁTHATÓBB MAGYAR ÖNKORMÁNYZATI VÁLLALAT – FŐVÁROSI KÖZTERÜLET- FENNTARTÓ NONPROFIT ZRT.....	6
4.1. JÓ GYAKORLATOK	8
4.2. FEJLESZTENDŐ TERÜLETEK ÉS VÁLLALATI GYAKORLAT	10
5. ÖSSZEGZÉS ÉS AJÁNLÁSOK	13
IRODALOMJEGYZÉK.....	16
MELLÉKLETEK.....	16

1. BEVEZETÉS

Az önkormányzati tulajdonban lévő vállalatok a gazdasági társaságok egyik speciális típusát jelenítik meg. Ezek a vállalatok köztulajdonosi kontrol mellett működnek, elsősorban közszolgáltatásokat és –feladatokat látnak el és adott esetben állami támogatást is kapnak. Ugyanakkor más szempontból ugyanúgy működnek, mint a piaci cégek – sok esetben közel piaci környezetben. Mindezek a körülmények sebezhetővé teszik őket a korrupcióval, a politikai befolyással (klientelizmussal) szemben, és a közpénzek nem hatékony felhasználását eredményezhetik.

A kutatásunk célja volt annak feltérképezése és felmérése, hogy milyen jó gyakorlatokat tudnak felmutatni a nyilvános közzétételek és üzleti integritást segítő eszközök területén a Visegrádi országokban található, önkormányzati tulajdonban lévő vállalatok. A kutatás során használt definíció szerint, önkormányzati vállalatnak tekintettük azokat a cégeket, melyek 100%-os tulajdonosa egy önkormányzat, vagy önkormányzatok egy jól meghatározott csoportja.

A projektben a következő regionális partnerekkel működtünk együtt: Oziveni (SK), The Citizens Network Watchdog (PL), Transparency International Slovakia (SK). Első lépésben azonosítottuk azokat az önkormányzatokat, melyek vállalatai körében később vizsgálódtunk. Ennek során igyekeztünk lehető legszélesebben meríteni az adott régió gazdasági fejlettsége szempontjából és megtartani a lakosság alapján mért legnagyobb településeket, azaz a regionális központokat. Magyarország esetében Budapest, Szeged és Miskolc került be a mintába.

Az önkormányzati vállalatok kiválasztását két kötelező kritérium határolta: csak 100%-os önkormányzati tulajdonban működő és évi EUR 4 milliót meghaladó teljes nettó árbevétellel rendelkező vállalat kerülhetett be a jelöltek közé. Ágazati szempontból a következő szektorokat preferáltuk a kiválasztáskor: helyi tömegközlekedés, hulladékgazdálkodás és ivóvíz ellátás. Amennyiben nem találtunk az adott településen előbbi kötelező és preferált kritériumoknak megfelelő vállalatot, akkor vagy bővítettük az ágazatok körét, vagy megnéztük a fejlettségben leginkább közelálló régió legnagyobb önkormányzatának vállalatait. Magyarország esetében így került be Szegedről az ingatlangazdálkodással foglalkozó cég is a hazai mintába (a Szegedi Vízművek nem 100%-os önkormányzati tulajdonban működő vállalat).

Végül, értékeltük a V4-es regionális mintába bekerült vállalatok átláthatóságát és közzétételi gyakorlatát a honlapok tartalom-elemzése alapján. Átláthatósági indexünk olyan értékelési szempontokon nyugszik, melyek a hazai és nemzetközi ajánlások által szorgalmazott jó gyakorlatokat veszik figyelembe (BI-TI Hungary 2016, EC 2016, OECD 2015, TI Slovakia 2015, TI-CRCB 2014). Utolsó lépésben minden ország legátláthatóbb vállalatát vizsgáltuk mélyebben. Az önkormányzati vállalatok átláthatósági indexe a következő mérhető, megfigyelhető értékelési szempontokra épül: vállalati információkhoz való hozzáférés, tulajdonosi szerkezet és külső bevételek, gazdálkodási adatok, teljesítmény kritériumok, menedzsment információk, üzleti integritás és etika, kiválasztási eljárások, támogatások és adományok, ingatlan vagyon gazdálkodás és értékesítés. Az értékelési szempontok szerinti vállalati mutatókat egyenlő súllyal vettük

figyelembe a vállalati szintű vállalati átláthatósági index kiszámítása során. A vállalati honlapok elemzése 2016 decemberében zajlott, és 2017 januárban két személyes mélyinterjút, valamint írásbeli konzultációt folytattunk vállalati képviselőkkel. A kiválasztás és az értékelés módszeréről bővebben írunk a Mellékletben (1. Módszertani Melléklet, honlapelemzés kódolása, kiválasztási és értékelési kritériumok, vállalati interjú útmutató).

Ez az esettanulmány a hazai átvilágítás eredményeit összegzi a V4-es átláthatósági rangsor bemutatásával és a magyar mintában legjobban szereplő önkormányzati vállalat közzétételi gyakorlatának mélyebb elemzésével. A tanulmány végén ajánlásokat fogalmazunk meg mind a tulajdonosok, mind az érintett vállalatvezetők számára.

2. SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET

Magyarországon egyszerre több szabályozás szabja meg az önkormányzati tulajdonú vállalatok birtokában lévő közérdekű adatokhoz való hozzáférés és a közzétételi kötelezettség jogszabályi keretét. A 2011. évi CXII. törvény az információk önrendelkezési jogról és az információszabadságról meghatározza a közérdekű információk és adatok körét, valamint megszabja a közzététel és az információkhoz való hozzáférés általános szabályait. A törvényhez csatolt Általános Közzétételi Lista (1. sz. Melléklet) részletezi pontosan azon információk és adatok körét (lásd, szervezeti és személyzeti adatok, tevékenységre vonatkozó adatok, gazdálkodási adatok), melyeket kötelezően közzé kell tenni. A törvény emellett megszabja a proaktív adatszolgáltatás általános szabályait is (lásd Különös és Egyedi Közzétételi Lista esetei).¹ Egy másik jogszabály, a 2009. évi CXXII. törvény a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szabályozza az önkormányzati vállalatok vezetőségének és felügyelőbizottsági tagjai fizetésének közzétételét. A közbeszerzési törvény (különösképp a 2011. évi CVIII. törvény a közbeszerzésekről 31. paragrafus) meghatározza az állami szereplők számára a közbeszerzési információk és adatok közzétételével kapcsolatos jogszabályi teendőket.

A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában álló vállalatokra ezek mellett vonatkozik a Fővárosi Közgyűlés 134/2015 (I.28.), 2015 márciusa óta hatályos határozata, amely előírja az ingatlaneladásokkal kapcsolatos adatok közzétételét a budapesti önkormányzat vállalatai számára. Egy érintettel folytatott interjúnk alapján a BVH Holding Zrt. (mint tulajdonos) egy új pénzügyi ösztönzőt vezetett be 2014-ben, amely alapján csökkentik a budapesti vállalatok vezérigazgatóinak prémiumát, amennyiben az adott vállalat nem felel meg a vonatkozó közzétételi kötelezettségeknek. Jóllehet helyi szinten nem talált ennek megfelelő jogszabályt, interjú alanyunk állítása szerint tulajdonosi jogkörben tényleg ellenőrzik a törvényi megfelelést. A vonatkozó nemzeti és helyi szabályozások listája a 2. számú mellékletben található.

3. MAGYAR ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONÚ VÁLLALATOK ÁTLÁTHATÓSÁGA A V4 MINTÁBAN

---

¹ 18/2005 IHM rendelet a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról

Az átláthatósági rangsorunk alapján a magyarországi önkormányzati tulajdonú vállalatok átlagosan jobban teljesítenek, mint a 36 elemű, visegrádi országokat lefedő mintánk átlaga (34,19%). Bár a magyar önkormányzati tulajdonú vállalatok átlag pontszáma 40,63%, ez második legjobb a cseh önkormányzati vállalatok pontszáma után (41,35%), meg kell jegyezni, hogy ez még mindig jelentősen elmarad a maximum pontszámot jelentő 10-nál.

A legátláthatóbb vállalat a vizsgált magyar önkormányzati vállalatok körében a *Fővárosi Közterület Fenntartó NonProfit Zrt.* (a továbbiakban FKF Zrt.²), a Budapest Főváros Önkormányzatának hulladékkezelő társasága, majd szoroson utána következik a *Miskolc Városi Közlekedési Zrt.* Vizsgálatunkban a magyar rangsor végén áll a *Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.*³, Szeged hulladékgyűjtési társasága.

A visegrádi országokban értékelt 36 önkormányzati vállalat átláthatósági rangsora a 3. függelékben található.

1. táblázat: Magyar önkormányzati vállalatok átláthatósági értékelése

VÁLLALAT	REGIONÁLIS HELYEZÉS	PONT- SZÁM	NETTÓ ÁRBEVÉTEL (2015, mill.)
Fővárosi Közterületfenntartó Zrt.	2	59.00%	119.60 €
Miskolc Városi Közlekedési Zrt.	4	51.67%	14.55 €
Szeged IKV Zrt.	5	49.00%	15.72 €
Fővárosi Vízművek Zrt.	8	43.00%	128.70 €
Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	9	42.17%	307.46 €
Miskolci Vízmű Kft.	10	40.83%	14.52 €
Miskolci Regionális Hulladékgyűjtési Közszolgáltató Nonprofit Kft.	17	35.67%	5.17 €
Szegedi Közlekedési Kft.	23	30.67%	7.50 €
Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	33	13.67%	11.21 €

Korábbi nemzetközi és hazai elemzések eredményeivel összhangban (TIS 2015, TI_CRCB 2014), magasabb árbevétellel rendelkező vállalatok nagyobb valószínűséggel tesznek közzé közérdekű információkat a honlapján. A vállalatméret mellett azonban vannak más tényezők is, melyek javíthatják a vállalati szintű átláthatóságot: ilyen például a szigorú tulajdonosi kontroll, a megfelelő nemzeti vagy helyi szabályozás, a közzétételi szabályok hatékony számonkérése, és végül, de nem utolsósorban a vállalatok nyitott hozzáállása, az átláthatóság mint vállalati érték megjelenítése.

Esetünkben az volt a feltételezésünk, hogy nemzeti és a helyi szabályozás, hatékony ösztönzők alkalmazása, valamint erős tulajdonosi kontroll mind fontos szerepet játszanak abban, hogy az önkormányzati vállalatok hogyan alakítják ki és alkalmazzák a

² www.fkf.hu

³ www.szkht.hu

közzétételi gyakorlatukat.

A vizsgált visegrádi mintában szereplő magyar önkormányzati vállalatok közzéteszik a legfontosabb információkat a tulajdonosi szerkezetükről, átláthatóbbak a régiós társaknál a közbeszerzések és menedzsment információk tekintetében, és általában könnyen azonosítható módon osztanak meg közérdekű adatokat és információkat (általában külön menüpont vezet a közzétételre szánt dokumentumokhoz és adatokhoz a honlapokon). Egy kivételével mindegyikük közzéteszi a fő gazdasági mutatóit (pl. az éves beszámoló, mérleg és eredménykimutatás letölthető a honlapról).

Ugyanakkor régiós összehasonlításban a magyar vállalatok kevésbé nyitottak teljesítmény mutatóik közzétételében (pl. üzleti tevékenységük fő tervezett és teljesített célmutatói a bevételi és profit/veszteség adatokon túl). Vizsgált vállalataink körében nem találtunk példát arra, hogy bármelyik magyar önkormányzati vállalat közzétenné az aktuális üzleti tervét, üzleti stratégiáját vagy akár annak felhasználó-barát rövid kivonatát.

Végül, a legtöbb magyar vállalat nem tesz közzé információt a munkaerőfelvételi eljárásrendjéről, az ingatlanértékesítési vagy -bérbeadási eljárásainak eredményéről, és csak kevés vállalat ad betekintést az általa nyújtott támogatások, szponzorációk és adományok kedvezményezettjeiről (az egyetlen vállalat, amely tranzakció-szintű, részletes adatot közöl támogatásonkénti bontásban, az FKF Zrt.). Mindössze egyetlen magyar önkormányzati vállalat (Miskolci Vízmű Kft.) tette elérhetővé a honlapján az etikai kódexét, és semelyik vizsgált vállalat nem oszt meg információt az üzleti integritással kapcsolatos szabályairól vagy egyéb, korrupció-ellenes vállalati megoldásáról.

4. A LEGÁTLÁTHATÓBB MAGYAR ÖNKORMÁNYZATI VÁLLALAT – FŐVÁROSI KÖZTERÜLET-FENNTARTÓ NONPROFIT ZRT.

Az FKF Zrt. alapítója Budapest Főváros Önkormányzata. A társaság 1996 óta működik non-profit, zártkörű részvénytársaságként és egyedüli részvényese a Budapesti Városüzemeltetési Központ Holding Zrt., melynek 100%-os tulajdonosa Budapest Főváros Önkormányzata, így az FKF Zrt. teljes mértékben (100%) önkormányzati tulajdonban működő társaság. A város főpolgármestere nevezi ki a vállalati vezérigazgatóját és a felügyelő bizottság tagjait (6 fő).

Az FKF Zrt. fő tevékenységi köre lefedi a hulladékgazdálkodást és köztisztaság fenntartását Budapest közigazgatási határain belül. 2015-ben a vállalat teljes nettó árbevétele 36.52 milliárd forint volt és 2860 alkalmazottal működött.

A vállalaton belül a közérdekű közzétételi kötelezettségeknek való megfelelésért elsősorban a Jogi Osztály a felelős, ám a holnapon megjelenő tartalmak előállítását és megjelentetését a PR és kommunikációs, illetve a közbeszerzésekért felelős részlegekkel együtt végzi partnerségben. 2014 óta egy belső szabályzat (*Közzétételi Szabályzat a közérdekű adatok közzétételi kötelezettségének teljesítéséről*) határozza meg a közzétételek eljárásrendjét, felelősségi köreit és menetét. Legutóbb 2016 elején

frissítették ezt a szabályzatot, mely nem elérhető a vállalati honlapon, azonban kérésre megismerhető, ahogy a cég egyik munkatársa hangsúlyozta: „Ez egy belső szabályzat, mely a közzététellel kapcsolatos cégen belüli feladatok és hatáskörök megosztását teszi világossá, nincs közérdekű vonatkozása.” (Személyes mélyinterjú, cég képviselő, 2017 január 6)

Jóllehet a vállalaton belül nincs törvényi megfelelésért különállóan felelős részleg, a kapcsolódó feladatokat és hatásköröket a jelenlegi vezérigazgató döntése nyomán osztották szét, illetve egyes esetekben osztották meg több osztály és igazgatóság között („négy/hat-szem elve”). „Mégha egy kis plusz adminisztrációt is jelent, jobb, ha ezen feladatok egy része párhuzamosan van leosztva és egymást is ellenőrzik a kollégák.” Következésképp, a Jogi Osztály mellett törvényi megfeleléshez tartozó feladatokat lát el a Belső Ellenőrzés és a Biztonsági Igazgatóság is. Ez utóbbi feladata többek között a „Compliance Bizottság” összehívása szükség szerint a visszaélési kockázatok feltárására, értékelésére.⁴ A feladatmegosztás rendjét a Szervezeti és Működési Szabályzat rögzíti. Egyik vállalati interjúalanyunk utalt arra, hogy 2015 elején felvetődött egy megfelelési részleg létrehozása és a belső feladatmegosztás felülvizsgálata, de ez a kezdeményezés elhalt és később az új cégvezetés, kiváltképp az új vezérigazgató, más irányt szabott (lásd fentebb).

A visegrádi országokra kiterjedő mintánk átláthatósági rangsorában az FKF Zrt. a második helyen áll 55,67 százalékponttal. A vizsgált, magyar önkormányzati vállalatok között ez a vállalat a legátláthatóbb és van más hazai és regionális vállalat számára is érdekes megoldása, ugyanakkor vizsgálatunk rávilágított olyan információs területekre, ahol fejlesztéseket javasolunk. A következő részben mindezekre térünk ki, részletesen bemutatva az átláthatóság szempontjából megfelelő és fejlesztendő vállalati gyakorlatot.

Az FKF Zrt. megfelelően oszt meg információt a Tulajdonosi Szerkezettel, Közbeszerzésekkel, Támogatásokkal, Vagyongazdálkodással és Értékesítéssel kapcsolatban. A vállalat azonban igen szűkszavú az üzleti céljainak értékelésében (teljesítmény mutatók közzétételének hiánya), és nem ad betekintést a cég üzleti etikai és integritással kapcsolatos vállalati gyakorlatába. A többi értékelési fókuszabn részleges információk érhetők el a honlapon.

2. Táblázat: FKF Zrt. átláthatósága

ÉRTÉKELÉSI SZEMPONT	PONTSZÁM
1. Információhoz való hozzáférés	4,00%
2. Pénzügyi és gazdálkodási adatok	6,67%
3. Teljesítmény Mutatók	3,33%
4. Menedzsment Információ	5,00%
5. Tulajdonosi Szerkezet és Külső Bevétel	10,00%

⁴ Lásd, SZMSZ 4.1.6. Biztonsági Igazgatóság feladatai

6.	Közbeszerzés	10,00%
7.	Vállalati integritás és etika	0,00%
8.	HR Kiválasztási Folyamat	0,00%
9.	Támogatások és Adományok	10,00%
10	Vagyongazdálkodás és Értékesítés	10,00%
Össz		59.00%

Forrás: saját kalkuláció. Megjegyzés: Az értékelési szempontok mentén elérhető maximális pontszám 10%.

Megjegyzés: 2016 második felében több online média forrás számolt be arról, hogy az FKF Zrt. külső szakértői szolgáltatásokkal kapcsolatos közbeszerzési eljárása korrupció gyanúját veti fel.⁵ Miközben fontosnak tartjuk a közbeszerzések tisztaságát, jelen vizsgálatunk az önkormányzati vállalatok közzétételi gyakorlatára korlátozódik és idő- és forrás-korlátok miatt nem feladatunk a vizsgált vállalatok korrupció-gyanús eseteinek elemzése. Fontos megjegyezni ugyanakkor, hogy Budapest Főváros polgármestere vizsgálatot rendelt el az ügyben, melynek részletei várhatóan 2017 első félévében kerülnek nyilvánosságra.

4.1. JÓ GYAKORLATOK

Céges információkhoz való hozzáférés

A cég weboldalán külön menüpont (Közérdekű információk) található, mely céggel kapcsolatos közérdekű információk széles köréhez ad közvetlen hozzáférést.⁶

Ez az online hozzáférést igen megkönnyíti a honlap látogatók számára, hiszen a „Vállalatról” menüpont alatt található közvetlenül. Továbbá, innen kiindulva könnyen megtalálhatjuk a törvényesen előírt általános közzétételi listán szereplő vállalati információkat és adatokat – kiemelten, a szervezeti és személyzeti adatokat, tevékenységre vonatkozó információkat és gazdálkodási adatokat. Szintén itt érjük el az „Archívum”-ot, ahol a közzétételi listán szereplő dokumentumok és adatok múltbeli közzétételei érhetők el (legalább az elmúlt három pénzügyi évre visszamenően).

Miközben a kötelezően közzéteendő vállalati információk és adatok többsége könnyen megtalálható, egyedi adatkérések esetére nem kap segítséget a honlapra látogató – a vállalati nem tájékoztat a közérdekű adatkérések intézésének rendjéről, nem egyértelmű, mely szervezeti egységhez ajánlott fordulni és milyen eljárásrendben és ütemezésben teljesíti a vállalati az ilyen adatkéréseket (ideértve, a határidőket, feltételeket, és az esetlegesen felszámolandó díjakat). Egyik vállalati interjúalanyunk azt hangsúlyozta, hogy tapasztalatuk szerint a közvetlenül hozzájuk forduló adatkérők „igen tájékozottak a vonatkozó jogszabályokban rögzített eljárásról” és az ügyfélszolgálat honlap „Kapcsolat” menüpontja alatt megosztott elérhetősége „tökéletesen megfelel közérdekű adatkérések esetében is. Nem szükséges, hogy külön információt közöljünk az

⁵ Szalai, A. (2016), Egymásra borítják a kukákat a főváros hatalmasai. Népszabadság, 2016. Szeptember 22.
S.N. (2016), FKF-botrány: dokumentumok cáfolják a vezérigazgató Csonost. Mandiner, 2016 August 30. URL: http://mandiner.hu/cikk/20160830_fkf_botrany_dokumentumok_cafoljak_a_vezerigazgato_csonost
⁶ <http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzt/vallalatrol/kozvetetel>

adatkérések eljárásrendjéről, mert az adatkérők általában pontosan ismerik a szabályokat. Nincs időnk, hogy adatigénylést ösztönözzünk“ (Személyes mélyinterjú, cég képviselő, 2017 január 6.)

Hazai viszonylatban a miskolci városi közlekedési vállalat, illetve regionálisan a cseh és szlovák önkormányzati vállalatok jó gyakorlatának átvétele talán mégis megfontolandó lenne, hiszen egyértelmű orientációként szolgálna állampolgári adatkérések esetében, és egyben a társaság átláthatóság melletti elköteleződését is meggyőzőbben demonstrálná. A vállalat számára könnyen kivitelezhető megoldás lenne a Jogi Osztály és azon belül is információs jogokkal foglalkozó munkatárs megnevezése és elérhetőségének megosztása (lásd MVK Zrt. példája⁷), illetve az adatkérések intézésének rendjéről tájékoztató közzététele.⁸

Tulajdonosi szerkezet és Külső Bevételek

Az FKF Zrt. Szervezeti és Működési Szabályzata letölthető a honlapról.⁹ A társaság Alapító Okiratával (mely a főváros honlapján érhető el¹⁰) együtt ez a dokumentum teljes körű információkkal szolgál a tulajdonosi szerkezetéről, a tulajdonos döntési jogköreiről és a vállalati szervezeti felépítéséről, a vállalaton belüli feladatok és felelőségek megosztásáról.

Az éves beszámolók részletes információkat tartalmaznak állami támogatásokról és a vállalat által menedzselte fejlesztési projektekről, legyenek ezek tisztán hazai költségvetésből vagy EU társ-finanszírozással vitt projektek.¹¹ A honlapon ezen utóbbi információk 2011-ig visszamenőleg elérhetők, projekt-szintű bontásban (projekt neve, adminisztratív kódja, támogatási összeg).¹² Ugyanakkor nem világos, hogy a 2014-2016 közötti periódusban a vállalat nem vitt EU társ-finanszírozott projektet vagy csak a közzétett adattábla nem lett frissítve. Ez az információ könnyen megosztható lenne, a feltöltött projekt-szintű adattábla frissítésével, kiegészítésével (például egy külön, explicit megjegyzés beszúrásával, amennyiben nem volt a későbbi időszakban további releváns projekt), vagy EU társfinanszírozású fejlesztési projekt-információkat tartalmazó közadatbázisokhoz való link megosztásával (www.kozpenzpalyzat.gov.hu).

Közbeszerzések

A vállalat a 'Közérdekű adatok' menüpont alatt számos dokumentumot és közbeszerzési adatok széles körét osztja meg (éves közbeszerzési terv, hirdetmények és statisztikai összefoglalók, szerződések).¹³ Ezt az Archívumban található dokumentumok egészítik ki az elmúlt három pénzügyi évre visszamenően.

A vállalat vezérigazgatója külön hangsúlyozta, hogy a cégvezetés kifejezett kérése volt a közbeszerzési adatok és dokumentációk teljes körű megosztása, „ez egy különösen fontos terület számunkra a törvényi megfelelés szempontjából ... és amikor arra volt

⁷ <http://www.mvkrzt.hu/kozerdeku-adatok>

⁸ <http://www.mvkrzt.hu/sites/default/files/dokumentumok/kozerdeku-adatok/kozerdeku-adatok-megismerese.pdf>

⁹ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfrzt/vallalatrol/kozvetetel/szervezet_szemelyzet_adat/SZMSZ%202015.09.30_1.pdf

¹⁰ www.infosab.budapest.hu

¹¹ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfrzt/vallalatrol/kozvetetel/gazd_adatok/III_7

¹²

http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfrzt/vallalatrol/kozvetetel/gazd_adatok/III_7/Az%20Eur%C3%B3pai%20Uni%C3%B3%20%C3%A1llam%C3%A1s%C3%A1val%20megval%C3%B3sul%C3%B3%20fejleszt.pdf

¹³ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfrzt/vallalatrol/kozvetetel/gazd_adatok/III_8

szükség, külön intézkedtem a megfelelő szerződés közzétételéről". (Személyes mélyinterjú, vezérigazgató, 2017 január 10.) Továbbá, a vezérigazgató az interjú során elismerte és helyt adott azon ajánlásunknak, hogy a közzétett dokumentok viszont nehezen átláthatóak (lásd szerződéses dokumentumok információ-hiányos elnevezése, közzétett szerződések orientáló listájának hiánya) és egy rendezettebb, akár dinamikus adatbázisra építő tartalom nagy segítség lenne a honlap-látogatók számára, mely a feltöltött dokumentumok kereshetőségét, idő/ beszerzési kategóriák szerinti rendezhetőségét és szűrését támogatná. Kérdésünkre megerősítette, hogy pontosan ez a közeljövőben várható honlap-fejlesztési projektjük egyik kiemelt célja. Belső fejlesztések költségeit csökkentheti, ha nemzeti és EU-s közbeszerzések online elérhető közadatbázisaira való hivatkozást közvetlenül beépítenének a honlapra (lásd *Közbeszerzési Adatbázis*, kba.kozbeszerzes.hu) or the EU database (TED, simap.ted.europa.eu). Az FKF Zrt. számára is inspiráló megoldás lehet az, ahogy a prágai közlekedési vállalat megkönnyítette az érdeklődők dolgát azzal, hogy megosztotta oldalán a vállalati közbeszerzési profiljának linkjét.¹⁴ Ez a link egy jól kereshető és felhasználó-barát online közbeszerzési adatbázisra mutat, ahol a vállalati profil alatt a közbeszerzések szűrése és kiválogatása is megoldott (például, egyedi, tranzakció szintű azonosító, eljárás típusa, eljárás szakasza szerint).

Támogatások és adományok

Az információs szabadságról szóló törvényi szabályozással összhangban a vállalati részletes adatokat közöl a vállalat által nyújtott, 5 millió forintot meghaladó támogatásokról – támogatott neve, összege, tárgya és a támogatási időszak alapján vett bontásban.¹⁵ 2013-2015 között a vállalat kulturális és sport célú támogatásainak összege 662.7 millió forint. A honlap Társadalmi Felelősség menüpontja alatt további információk találhatóak a társaság tárgybani céljairól, prioritásairól és projektjeiről.¹⁶

Vagyongazdálkodás és értékesítés

2015-ben Budapest Főváros Önkormányzata kiadott egy határozatot, mely előírta az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok értékesítési és hasznosítási adatainak teljes körű közzétételét minden közfeladatot ellátó szerv és szervezet számára. Az FKF Zrt. ezen körben tartozó tevékenységéről külön említést tesz a honlapon – esetünkben arról tájékoztat, hogy 2015 január óta nem került sor ilyen tranzakcióra.¹⁷

4.2 FEJLESZTENDŐ TERÜLETEK ÉS VÁLLALATI GYAKORLAT

Pénzügyi és gazdálkodási adatok

A honlap nem szűkölködik friss és historikus gazdálkodási adatok megosztásában. Az éves beszámolók egy külön aloldalról letölthetők, 2015. évi dokumentumok közvetlenül a „Közérdekű adatok – Gazdálkodási adatok” menüje alatt, korábbi évekre visszamenőleg pedig az Archívumból.¹⁸

Nemzetközi ajánlások külön hangsúlyozzák mind a rendszeres belső, mind külső audit

¹⁴ <https://www.tenderarena.cz/profil/detail.jsf?identifikator=DPP>

¹⁵ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzrt/vallalatrol/kozvetetel/gazd_adatok/III_6

¹⁶ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzrt/vallalatrol/tars_felelosseg

¹⁷ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzrt/vallalatrol/kozvetetel/134_2015

¹⁸ http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzrt/vallalatrol/kozvetetel/gazd_adatok/III_1

vizsgálatok lefolytatását (OECD 2015, WB 2014). Magyarországon bevált gyakorlat az éves beszámolókat külső független könyvvizsgáló által való ellenőrzése és véleményezése – ahogy azt az FKF Zrt. dokumentációiban is láthatjuk az elmúlt három pénzügyi évről visszamenően.¹⁹ Ugyanakkor hazai viszonylatban esetleges, hogy a cégek átfogó, külső audit vizsgálatot rendelnének meg.

Az FKF Zrt-től kapott információk szerint az elmúlt három pénzügyi évben több külső audit vizsgálat folyt a cégnél, ezek jelentéseit azonban nem tették közzé a honlapon. A megszerzett szakmai tanúsítványokról, szakvéleményekről, és a vállalat által alkalmazott integrált irányítási politikáról egy gyors-tájékoztató található a honlapon.²⁰ Ahogy azt a cég egyik munkatársa kifejtette megkeresésünk nyomán: „Az audit jelentéseket nem kell közzétennünk a honlapon”. (Egyéni megkeresés, írásos konzultáció, 2017. január 19). Mind hazai, mind nemzetközi/ visegrádi viszonylatban példamutató lenne a külső (felügyeleti, szakmai) audit vizsgálatok menetéről és eredményeiről információk, akár kis összefoglaló megosztása és pro-aktív közzététele. A hatályos jogszabályi előírások alapján is ajánlott, ám mindenképp a cég megítélését javítaná hosszú távon a működés törvényességére irányuló vizsgálatok és ellenőrzések felsorolása és információk megosztása a vizsgálatok nyilvános megállapításairól.²¹

Példának okáért, a pilseni távhőszolgáltató vállalat éves beszámolójának egy külön fejezete foglalkozik a külső, független audit vizsgálatok menetével, a vizsgált területek és az eredmények rövid bemutatásával.²²

Teljesítmény mutatók

Sajnálatos módon a vállalati nem oszt meg semmilyen online információt a kitűzött és teljesített teljesítménycéljairól és mutatóiról – így például, üzleti és szakmai stratégiai céljairól, a nyújtott közszolgáltatások minőségi mutatóiról. Ugyanakkor a cég képviselői az interjúk során több olyan céges nyomtatványt mutattak be, melyek online megjelenítése és elérhetősége jó kezdeti lépésnek tűnnek a céges misszióról és stratégiai vízióról való tájékoztatásban.

Az éves beszámolóban értékelik az adott év teljesítményét mind pénzügyi, mind szakmai szempontból, ám ez a dokumentum sem szolgál részletes adattal és információval a tekintetben, hogy a vállalat a cégvezetés által meghatározott és elvárt minőségben és az ügyfelek elégedettségére látja-e el a rá ruházott közfeladatokat, vagy sem. A vezérigazgató kiemelte az interjúk során, hogy rendszeresen végeznek ügyfél-elégedettség felméréseket és ezek nagyon fontos inputokkal szolgálnak a cégvezetés számára. Ennek a menedzseri figyelemnek és fókuszának azonban semmi nyomát nem találni a honlapon, pedig fontos lenne, hiszen a cégvezetés minőségi szolgáltatások és ügyfél-elégedettség melletti elköteleződését és ezen elköteleződés hitelességét támogatná egy kapcsolódó, pro-aktív közzététele.

¹⁹

http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzrt/vallalatrol/kozvetetel/gazd_adatok/III_1/K%C3%B6nyvvizsg%C3%A1ll%C3%B3i%20sz%C3%ADnes_1.pdf

²⁰ <http://www.fkf.hu/portal/page/portal/fkfzrt/vallalatrol/integralt>

²¹ Lásd a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet 2. melléklete, 3.1 A működés törvényessége, ellenőrzések

²² Lásd a vállalat üzleti tevékenységéről szóló fejezet részeként, 10. oldal, letöltve 2017. január 19-én:

http://www.pltep.cz/upload/File/VZ_2013/pt-vz-2013-Zprava-o-cinnosti.pdf

Ezen a téren érdekes lehet a vállalat számára újfent a prágai közlekedési vállalati közzétételi gyakorlata, melynek keretében nem csak a társaság által megszerzett és alkalmazásban lévő vállalati minőség-sztenderdekről adnak tájékoztatást, hanem a honlapon közzétették a vállalat szolgáltatásainak minőségi fejlesztését célzó programjukat is, illetve egy kis összefoglaló is olvasható a kapcsolódó vállalati célokról.²³

Menedzsment információk

2009-ben módosult a hazai szabályozás, melynek értelmében az önkormányzati vállalatok vezető tisztségviselői és felügyelőbizottsági tagjai esetében is kötelező lett számos adat közzététele (név, tisztség/munkakör, pénzbeli juttatások, megbízási díj).²⁴ Az FKF Zrt. honlapján a törvényi előírásoknak megfelelően mutatják be ezeket az adatokat.

A vállalat honlapján megismerhető a vállalat vezetősége (igazgatók fényképes listája), azonban sajnos nem tudunk meg semmit a vezetők szakmai képzettségéről és tapasztalatairól. Miközben a céges interjúalanyaink nem indokolták ennek hiányát, készséggel vették az ajánlást, hogy könnyen megoldható és hasznos lenne önéletrajzok és/vagy rövid szakmai bemutatkozások feltöltése a honlapon a vállalat igazgatói esetében. Ennek egy felhasználó-barát megoldása található a Budapesti Közlekedési Központ weboldalán, ahol az igazgatósági tagok tanulmányi háttéréről és szakmai tapasztalatairól tájékozódhatunk.²⁵

Vállalati integritás és etika

Jóllehet a vállalatnak van etikai kódexe, melyet a BVH Holding Zrt. dolgozott ki a tagvállalatai számára, és Etikai Bizottsága, sajnos sem erről, sem más, vállalaton belül kezdeményezett, integritás-alapú üzleti megoldásról nem kap a látogató tájékoztatást.

Az interjú során a vezérigazgató elmondta, hogy a vállalati kultúra ilyen irányú változtatása a társaság egyik, hosszú távú célja. 2015. évi kinevezése után számos olyan kezdeményezést indított, mely a vállalaton belül a „nyitott-ajtó gyakorlatát“ kívánta meghonosítani. 2016-ban ún. „Ötletládákat“ hoztak létre, melyek anonim vagy nevesített javaslatokat várnak a kollégáktól a vállalati működésével, vezetésével kapcsolatban – érintve a vállalaton belüli integritási és etikai ügyeket is. 2017 kiemelt célja a társaság honlapjának átalakítása, átláthatóbbá és korszerűbbé formázása. Számos HR-fejlesztést célzó kezdeményezéssel együtt, a vezérigazgató egy másik ötlete volt egy integritás kézikönyv kidolgozása és tervek szerint vállalati átláthatóság és integritás témák bevezetése a belső képzési programba a közeljövőben.

Összességében, az interjúk alapján úgy tűnt, hogy a vállalatvezetés (kiemelten, a vezérigazgató) külön figyelmet szentel a vállalati átláthatóságnak és integritásnak. Miközben néhány kezdeményezésük inspiráló lehet más önkormányzati cégek számára is épp úgy, ahogy hitelesen jelezné a vállalat átláthatóság melletti elköteleződését a nagy közönség számára is, sajnálatos módon a külső kommunikációban, a honlapon

²³ <http://www.dpp.cz/en/quality/>

²⁴ net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0900122.tv

²⁵ <http://www.bkk.hu/magunkrol/igazgatosag>

elérhető információk alapján ez a vezetői elköteleződés nem észlelhető.

Előremutató lenne, ha a vállalat betekintést adna a folyamatban lévő és bevezetni tervezett integritási eszközeiről, vállalati megoldásairól a honlapon (lehetőleg, külön menüpont alatt) és/ vagy tájékoztatná ügyfeleit, partnereit és az állampolgárokat arról, hogy az átláthatóság és integritás a vállalati stratégiája része. Egy jó regionális példa, melyet az FKF Zrt. figyelmébe ajánlunk, a prágai közlekedési vállalat megoldása. A honlapon külön menüpont alatt ismertetik a vállalat zéró tolerancia gyakorlatát, korrupció-ellenes politikájának szabályait, illetve ugyanitt letölthető saját bűnmegelőzési és csalás-felderítése programjuk.²⁶

Személyzeti felvételi eljárások

Míg a vállalat honlapján az éppen aktuális álláshirdetések fent vannak, nem találni információt, tájékoztatót a kiválasztási folyamat szabályairól, a vállalati HR politikáját meghatározó elvekről. Minden céges képviselő akikkel kapcsolatban voltunk elmondta, hogy egy részletes információs anyag kidolgozása és mindenkori frissítése igen nagy adminisztrációs terhet jelentene számukra tekintve a cég méretét (2860 teljes munkaidős alkalmazott), a munkakörök sokféleségét és kiválasztási kritériumok nagy változatosságát. Mindemellett, hazai és nemzetközi viszonylatban is példamutató lenne a vállalati HR politika rövid bemutatása, a stratégiai HR döntéseket meghatározó értékek és elvek kommunikálása, illetve rövid tájékoztató megjelentetése a kiválasztási folyamat általános (munkaköröket átfogóan érintő) szabályairól – ahogy ennek jó példáját nyújtja a miskolci közlekedési vállalat honlapon közzétett tájékoztatója.²⁷

5. ÖSSZEGZÉS ÉS AJÁNLÁSOK

A vizsgálat magyar önkormányzati vállalatok között a főváros hulladékgazdálkodási cége, a Fővárosi Közterület-fenntartó Nonprofit Zrt. a relatíve legátláthatóbb vállalat. A V4 országok körében vizsgált mintán belül pedig a második legátláthatóbb köztulajdonban lévő társaság 59,00%-os pontszámmal.

A V4 átláthatósági mutatók alapján azonban elmondható, hogy nem egyenletes a vállalati közzétételi gyakorlata. Miközben a honlapon a hatályban lévő törvényi előírásoknak megfelelően közölnek információt a vállalat tulajdonosi szerkezetéről, külső bevételeiről (pl. állami támogatásokról), közbeszerzésekről, és a vezető tisztségviselők és felügyelő bizottsági tagok kilétéről és javadalmazásáról, a honlapon nem ad tájékoztatást a cég kiemelt vállalati teljesítménymutatóiról és azok teljesüléséről, a HR kiválasztási folyamatokról és a házon belül alkalmazott üzleti integritás-alapú gyakorlatokról és megoldásokról.

A vállalat honlapjának tartalomelemzése és vállalati interjúk alapján elmondható, hogy míg a cégvezetés számára fontos a vállalat átláthatóságának javítása, az üzleti integritás mint céges érték felvállalása, közzétételi politikájukat a helyi és nemzeti szintű jogszabályi előírásoknak való megfelelés határozza meg sokkal inkább, mint a cég stratégiai értékeinek, céljainak és akcióinak pro-aktív közzététele és felhasználó-barát

²⁶ <http://www.dpp.cz/protikorupcni-pravidla/>

²⁷ <http://www.mvkzrt.hu/karrier>

kommunikációja. Más állami/ önkormányzati vállalat számára is érdekes és inspiráló lenne a vállalat progresszívebb belső kezdeményezéseinek megismerése (pl. integritás kézikönyv, képzési program integritás-alapú felülvizsgálata, ötletláda), ezek külső kommunikációja.

A vállalati átláthatóság és elszámoltathatóság melletti vezetői elköteleződés és néhány bevált jó gyakorlat ellenére a vállalat az alábbi kihívásokkal szembesül:

- **Tulajdonos mérsékelt kontrolja és támogatása az üzleti átláthatóság területén:** interjú tapasztalataink szerint az önkormányzati tulajdonosi jogok gyakorlója első sorban szabályozási kontrollt gyakorol. Tulajdonosi szinten volt néhány kezdeményezés a közelmúltban, melyek a cégek átláthatóságának javítását és az integritás-alapú vállalatvezetés meghonosítását irányozták elő, ezek egyike sem bizonyulnyújtott azonban tartós támogatást. A tulajdonosi szinten például nincs egy, az átláthatóságot és cégek tisztességes működését kiemelten monitoringozó és hatékony ösztönzőket kidolgozó felelős egység, kevés az olyan intézményi és pénzügyi ösztönző, mely a pro-aktív közzétételt szorgalmazná. Tulajdonosi szinten az átláthatóság és elszámoltathatóság melletti elköteleződés alapvetően politika függő, azaz időben nem állandó és egyértelműen a mindenkori politikai prioritások függvénye, hogy explicit elvárásként megfogalmazzák-e ezen értékek megjelenítését és képviselését a tulajdonosi körben tartozó vállalatok vezetése számára. Választási években általában explicit figyelmet kap a városvezetés és a tulajdonosi jogokat gyakorlók részéről is az átláthatóság és elszámoltathatóság. Így volt ez Budapesten is 2014-ben, amikor új közzétételi szabályokat vezettek be az ingatlan vagyon értékesítéssel kapcsolatban, illetve felmerült, hogy egy ügyvédi irodát bíznak meg integritás kérdésekben való tanácsadással. Ez utóbbi kezdeményezés azonban elhalt később, egyik interjúalanyunk szerint a BVH Holding Zrt. menedzsmentjének későbbi változása nyomán.
- **Átláthatóság és üzleti integritás mint vállalati értékek megjelenése és beépítése az üzleti stratégiába:** a vállalat vezetősége tudatosan közelít az átláthatósági és integritási témához, ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a felsővezetők elköteleződése egy szükséges, de nem elégséges lépés az átláthatóság érdemi javítására. Jelenleg az FKF Zrt. üzleti stratégiájának, az erről szóló kommunikációnak nem része ezen értékek explicit hangsúlyozása és érvényesítése – annak ellenére, hogy számos, átláthatóságot és integritást javító kezdeményezést tettek már. A külső kommunikációban kiváltképp hiányzik ezen ügyek felvállalása.
- **Pro-aktív közzététel szorgalmazása a reaktív megközelítés helyett:** vállalati interjúalanyaink hangsúlyozták, hogy minden közérdekű adatkérést a jogszabályi előírásoknak megfelelően teljesítenek – kivéve azokat, melyek személyiségi jogokat sértenek. Ugyanakkor úgy tánt, hogy ezidáig lassan haladt és inkább esetleges módon zajlott a közzétételek átláthatóságának és felhasználó-barátságának javítása, az előrehaladottabb vállalati megoldások átvétele (pl. etikai forró drót, bűnmegelejtési/ csalás ellenes intézkedési terv).

Tulajdonosra, jogszabály-alkotóra szabott ajánlásaink

- Specifikus vállalati információkat (is) tartalmazó közadatbázisok fejlesztése, felhasználó-barátságának javítása (pl. EU támogatások, közbeszerzések, önkormányzati vagyonelemek/ ingatlanok)
- Üzleti integritási eszközök fejlesztése, ezek támogatása (tanácsadás, etikai forrádrót /segély-szolgáltatás biztosítása a tulajdonosi körbe tartozó vállalatok dolgozói számára)
- Pozitív pénzügyi ösztönzők bevezetése a pro-aktív közzétételek szorgalmazására (átláthatósági rangsorok és indexek rendszeres publikálása)
- Civil és szakmai szervezetekkel való együttműködés a közzétételek monitoringozásában és a pro-aktívabb közzétételi gyakorlat fejlesztésében (workshopok, képzések, gyakorlati útmutatók)

Vállalat-specifikus ajánlásain – potenciálisan más önkormányzati vállalatok számára is relevánsak:

- Tájékoztató közzététele a közérdekű adatkérések intézésének rendjéről (illetékes szervezeti egység megnevezése, elérhetősége, információ megosztása adatvédelmi felelősről, vagy bármely más, információs jogokkal foglalkozó munkatársról)
- Explicit információ megosztása azon esetekben is, amikor nincs releváns, közléteendő vállalati adat és/vagy dokumentáció (például: 2014-2016 között kapott EU támogatások)
- Elérhető, releváns közadatbázisokhoz való link megosztása (egyedi közzétételek kiegészítéseként – lásd például EU társ-finanszírozású fejlesztési projektek, EU közbeszerzések).
- Külső (felügyeleti és/vagy egyéb szakmai) audit vizsgálatok időpontjának, céljának megosztása, illetve eredményekről szóló összefoglaló pro-aktív közzététele
- Több és részletesebb információ megosztása a vállalati teljesítménycélokról és üzleti stratégia mutatókról az adott pénzügyi évet túmenően is (lásd középtávú üzleti vízió, szolgáltatási minőséget érintő célok, ügyfélelégedettség mint kiemelt üzleti prioritás kifejtése)
- Önéletrajzok és/vagy rövid szakmai bemutatkozások feltöltése az igazgatók esetében
- Vállalati HR politikát meghatározó értékek, célok és a munkaerő-felvétel során alkalmazott kiválasztási elvek, szabályok ismertetése a honlapon, a vállalati sokszínűségi politikák bemutatása
- Általában véve, az átláthatóság és üzleti integritás mint vállalati értékek explicit felvállalása, ezek megfelelő külső és belső kommunikációja, a kapcsolódó céges kezdeményezések bemutatása (etikai kódex közzététele, rövid éves összefoglaló az Etikai Bizottság munkájáról, csalás /bűnmegelőzés terén tett lépésekről)
- Vállalati honlap angol nyelvű verziójának kialakítása a tervezett, átfogó átalakítás során

IRODALOMJEGYZÉK

- BI-TI 2016. Az önkormányzati vállalatok átláthatósága és közzétételi gyakorlata. Szeged.
OECD 2015. OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises, Paris.
World Bank 2014. Corporate Governance of State-Owned Enterprises: A Toolkit.
European Commission 2016. State-Owned Enterprises in the EU: Lessons Learnt and Ways Forward in a Post-Crisis Context. European Economy, Institutional Papers 031, July 2016.
TI Slovakia 2015. Slovak companies owned by public sector remain nontransparent.
TI Hungary-CRCB 2014. Hungarian state-owned enterprises: their transparency, integrity and compliance with disclosure requirements.

MELLÉKLETEK

1. Melléklet: Módszertan

1. Táblázat: Átláthatósági Index mutatói – értékelési kérdések

Kód	Értékelési kérdés	Átláthatósági pontszám
Q01	Van-e a vállalat honlapján egyértelmű és könnyen megtalálható hely a közérdekű adatok megosztására (pl. külön menüpont, közérdekű adat lista linkekkel a dokumentumokra és egyéb forrásokra), és van-e egyértelmű és könnyen megtalálható hely, ahol közérdekű adatigényléssel lehet a vállalathoz fordulni (pl. egy felelős személy elérhetőségei (e-mail, telefon), információ az adatigénylés rendjéről és a válaszadási határidőkről)?	Max. 10%
Q01a	Van-e a vállalat honlapján egyértelmű és könnyen megtalálható, a közérdekű adatokhoz vezető menüpont?	Max. 2%
Q01b	Van-e a vállalat honlapján egyértelmű és könnyen megtalálható lista a jogszabályok szerint nyilvánosságra hozandó adatokról linkekkel a dokumentumokra és egyéb forrásokra?	Max. 2%
Q01c	Van-e a vállalat honlapján egyértelmű és könnyen megtalálható hely, ahol közérdekű adatigényléssel lehet a vállalathoz fordulni – információ a felelős személyről (e-mail, telefon)?	Max. 2%
Q01d	Van-e a vállalat honlapján egyértelmű és könnyen megtalálható hely, ahol közérdekű adatigényléssel lehet a vállalathoz fordulni – információ az adatigénylés rendjéről?	Max. 2%
Q01e	Van-e a vállalat honlapján egyértelmű és könnyen megtalálható hely, ahol közérdekű adatigényléssel lehet a vállalathoz fordulni – mikor fog a vállalat válaszolni?	Max. 2%
Q02	Publikálja-e a honlapján a vállalat az éves beszámolóját (ide értve a mérleget és az eredménykimutatást) az előző három évre, és megosztja-e belső vagy külső audit jelentéseit az előző három évből?	Max. 10%
Q02a	Publikálja-e a honlapján a vállalat az éves beszámolóját az előző három évre?	Max 3,33%
Q02b	Publikálja-e a honlapján a vállalat a mérleget és az eredménykimutatást az előző három évre (lehet az éves beszámoló részeként)?	Max 3,33%
Q02c	Publikálja-e a honlapján a vállalat belső vagy külső audit jelentéseit az előző három évből?	Max 3,33%
Q03	Publikálja-e a vállalat a honlapján az eredménykritériumok terveit, úgy mint bevételeket, profitot, vagy a tevékenységére vonatkozó indikátorokat az adott időszakra, és nyilvánosan értékeli-e az eredménykritériumok teljesítését visszamenőlegesen is (pl. audit jelentés vagy egyéb jelentés formájában, vagy az éves beszámoló részeként)?	Max 10%

Q03a	Publikálja-e a vállalat a honlapján az eredménykritériumok terveit, úgy mint bevételeket, profitot, vagy a tevékenységére vonatkozó indikátorokat az adott időszakra?	Max 3,33%
Q03b	Nyilvánosan értékeli-e a vállalat az eredménykritériumok, úgy mint bevétel- és profittervek teljesítését visszamenőlegesen is (pl. audit jelentés vagy egyéb jelentés formájában, vagy az éves beszámoló részeként)?	Max 3,33%
Q03c	Nyilvánosan értékeli-e a vállalat az üzleti tevékenységével kapcsolatos eredménykritériumok teljesítését visszamenőlegesen is (pl. audit jelentés vagy egyéb jelentés formájában, vagy az éves beszámoló részeként)?	Max 3,33%
Q04	Publikál-e a vállalat információt a menedzsment, az igazgatóság és a felügyelőbizottság fizetéséről, bónuszáról és egyéb juttatásairól, és fent van-e a honlapon a menedzsment, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak önéletrajza?	Max. 10%
Q04a	Publikál-e a vállalat információt a menedzsment fizetéséről, bónuszáról és egyéb juttatásairól?	Max 2%
Q04b	Publikál-e a vállalat információt az igazgatóság (igazgatótanács) fizetéséről, bónuszáról és egyéb juttatásairól?	Max 2%
Q04c	Publikál-e a vállalat információt a felügyelőbizottság fizetéséről, bónuszáról és egyéb juttatásairól?	Max 2%
Q04d	Fent van-e a honlapon a menedzsment tagjainak önéletrajza?	Max 2%
Q04e	Fent van-e a honlapon az igazgatóság (igazgatótanács) tagjainak önéletrajza?	Max 2%
Q04f	Fent van-e a honlapon a felügyelőbizottság tagjainak önéletrajza?	Max 2%
Q05	Közzétesz-e a vállalat információt a tulajdonosi szerkezetéről, a szavazási és döntéshozatali hatáskörökről és szabályzatokról (pl. online elérhető szervezeti és működési szabályzat) és közzétesz-e információt az államtól vagy az EU-tól kapott pénzügyi forrásról illetve a vállalat pénzügyi kötelezettségvállalásairól (pl. adományok, garanciák, támogatott hitelek)?	Max. 10%
Q05a	Közzétesz-e a vállalat információt a tulajdonosi szerkezetéről, a szavazási és döntéshozatali hatáskörökről és szabályzatokról (pl. online elérhető szervezeti és működési szabályzat)?	Max 5%
Q05b	Közzétesz-e információt az államtól vagy az EU-tól kapott pénzügyi forrásról illetve a vállalat pénzügyi kötelezettségvállalásairól (pl. adományok, garanciák, támogatott hitelek)?	Max 5%
Q06	Közzétesz-e információt a vállalat a közbeszerzési tevékenységéről (pl. közbeszerzési kiírások és eredmények, éves terv) az elmúlt három évre?	Max. 10%
Q06a	Közzétesz-e információt a vállalat a közbeszerzési tevékenységéről - közbeszerzési kiírásokat - az elmúlt három évre?	Max 3,33%
Q06b	Közzétesz-e információt a vállalat a közbeszerzési tevékenységéről – tenderek eredményeit - az elmúlt három évre?	Max 3,33%
Q06c	Közzétesz-e információt a vállalat a közbeszerzési tevékenységéről – éves tervet - az elmúlt három évre?	Max 3,33%
Q07	Közzétesz-e a vállalat információt az integritással és korrupciómegelőzéssel kapcsolatos szabályairól (pl. etikai kódex, informátor védelem, etikai forródrót, integritás ombudsman, csalás megelőzési és kivizsgálási eljárások)?	Max. 10%
Q07a	Közzétesz-e a vállalat információt az integritással és korrupciómegelőzéssel kapcsolatos szabályairól – etikai kódexet?	Max 2.50%
Q07b	Közzétesz-e a vállalat információt az integritással és korrupciómegelőzéssel kapcsolatos szabályairól – az informátor védelemről?	Max 2.50%
Q07c	Közzétesz-e a vállalat információt az integritással és korrupciómegelőzéssel kapcsolatos szabályairól – etikai forródrótról, integritás ombudmanról?	Max 2.50%
Q07d	Közzétesz-e a vállalat információt az integritással és korrupciómegelőzéssel kapcsolatos szabályairól - csalás megelőzési és kivizsgálási eljárásokról?	Max 2.50%
Q08	Van-e nyilvános eljárásrend a dolgozók kiválasztására, és közzéteszi-e a vállalat a honlapján a felvételi eljárások eredményeit?	Max. 10%

Q09	Közzéteszi-e a vállalat a honlapján az általa nyújtott támogatások és szponzorációk összegét és kedvezményezettjét?	Max. 10%
Q10	Közzéteszi-e a vállalat a honlapján az általa értékesíteni vagy bérbeadni kívánt ingatlanok hirdetéseit, illetve a kiválasztási eljárások eredményeit?	Max. 10%

Megjegyzés: maximális pontszámot kapott az vállalat, melynek honlapján a keresett információ/ dokumentum hiánytalanul elérhető. A megszerezhető pontszám felét kapta az a vállalat, melynek honlapján az adott értékelési szempont szerint csak rész információ volt megtalálható.

2.Táblázat: Önkormányzati vállalatok kiválasztási kritériumai – Magyarország

Vállalat neve	KÖTELEZŐ KRITÉRIUMOK		TOVÁBBI KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK				
	Teljes árbevétel 2015 (millió EUR)	Tulajdonos	Régió	Egy főre jutó GDP (PPP, 2014, EUR)	Város	Lakosság	Szektor
Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	307	100% önk. tulajdon	Közép-Magyaró.	29500	Budapest	1732000	közösségi közlekedés
Fővárosi Közterület-fenntartó Nonprofit Zrt.	120	100% önk tulajdon, tulajdonos a város holding cége (BVH Zrt)	Közép-Magyaró.	29500	Budapest	1732000	hulladék-kezelés
Fővárosi Vízművek Zrt.	129	100% önk tulajdon, tulajdonos a város holding cége (BVH Zrt)	Közép-Magyaró.	29500	Budapest	1732000	víz-szolgáltatás
Szegedi Közlekedési Kft.	7	100% önk. tulajdon	Dél-Alföld	13000	Szeged	162010	közösségi közlekedés
Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	11	100% önk. tulajdon	Dél-Alföld	13000	Szeged	162010	hulladék-kezelés
Szeged IKV Zrt.	16	100% önk. tulajdon	Dél-Alföld	13000	Szeged	162010	ingatlan-kezelés
Szegedi Vízmű Zrt.	21	Szeged város 51%, Veolia Eau 49% - NEM 100% önk. tulajdon	Dél-Alföld	13000	Szeged	162010	víz-szolgáltatás
Miskolc Városi Közlekedési Zrt.	15	100% önk. tulajdon, tulajdonos az önk. holding cége	Észak-Magyaró.	11600	Miskolc	163939	közösségi közlekedés
Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási	5	100% önk. tulajdon, tulajdonos a települések konzorciuma	Észak-Magyaró.	11600	Miskolc	163939	hulladék-kezelés

Közszolgáltató
Nonprofit Kft.

Miskolci Vízmű Kft.	15	100% önk. tulajdon, tulajdonos az önk. holding cége	Észak- Magyaro.	11600	Miskolc	163939	víz-szolgáltatás
------------------------	----	---	--------------------	-------	---------	--------	------------------

Forrás: KSH, OPTEN adatbázis

Megjegyzés: Szegedi Vízmű Zrt. nem került be a hazai mintába, mert az önkormányzati tulajdonhányad kevesebb, mint 100%.

2. Melléklet: Kapcsolódó jogszabályok

2011. évi CXII. tv. az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100112.TV

2009. évi CXXII tv. a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről
net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0900122.tv

2015. évi CXLIII tv. a közbszerzésekről
net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1500143.TV

18/2005. (XII.27.) IHM rendelet a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=a0500018.ihm

134/2015 (I.28.) Fővárosi Közgyűlés határozata Fővárosi Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő cégek tulajdonában található ingatlan vagyon értékesítésével kapcsolatos szerződések közzétételéről
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?rendelettar=fovaros&dbnum=104&docid=A15H0401.FOV

3. Melléklet: V4 Átláthatósági Rangsor

VÁLLALAT NEVE	REGIONÁLIS HELYEZÉS	PONTSZÁM	ORSZÁG	ÉVES ÁRBEVÉTEL (2015, millió EUR)
DP hl.m. Praha a.s.	1	60.42%	CZ	714.259
Fővárosi Közterületfenntartó Zrt.	2	59.00%	HU	119.60
Public Transport Company Bratislava, Inc.	3	54.17%	SK	109.19
Miskolc Városi Közlekedési Zrt.	4	51.67%	HU	14.55
Szeged IKV Zrt.	5	49.00%	HU	15.72
olektory Praha, a.s.	6	47.67%	CZ	14.54
Teplárny Brno, a.s.	7	46.83%	CZ	95.58
Fővárosi Vízművek Zrt.	8	43.00%	HU	128.70
Budapesti Közlekedési Központ Zrt.	9	42.17%	HU	307.46
Miskolci Vízmű Kft.	10	40.83%	HU	14.52
Szybka Kolej Miejska Warszawa	11	40.50%	PL	40.66
Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.	12	40.00%	CZ	50.34
Bratislava Water Company, Inc.	13	38.00%	SK	91.89
SAKO Brno, a.s.	14	37.58%	CZ	26.49
DP města Brna, a.s.	15	36.67%	CZ	114.33
Pražská vodohospodářská společnost a.s.	16	36.50%	CZ	200.71
Miskolci Regionális Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft.	17	35.67%	HU	5.17
Plzeňská teplárenská, a.s.	18	35.50%	CZ	85.38
Public Transport Company Presov, Inc.	19	34.67%	SK	9.70
Tramwaje Warszawskie	20	34.00%	PL	198.62
The Eastern Slovak Water Company, Inc.	21	33.00%	SK	95.06
Vodárna Plzeň, a.s.	22	31.00%	CZ	46.25
Szegedi Közlekedési Kft.	23	30.67%	HU	7.50
Metro Warszawskie Sp. z o.o. (Ltd)	23	30.67%	PL	115.67
Warszawa - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	25	30.50%	PL	316.96
Removing and Disposal of Waste, Inc.	26	28.83%	SK	26.60
Technical Services of Presov, Inc.	27	28.00%	SK	4.85
Public Transport Company Zilina, Ltd.	28	26.83%	SK	9.39
Wrocław - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji sp. z o.o.	29	24.83%	PL	82.28
Wrocław - Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.	30	20.33%	PL	N/A
The Northern Slovak Water Company, Inc.	31	19.67%	SK	28.42
Katowicka Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.; Limited Liability	32	17.67%	PL	N/A
Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	33	13.67%	HU	11.21
Nitra Municipal Services, Ltd.	34	11.17%	SK	4.05
Ekosystem sp. z o.o. Wrocław	35	10.67%	PL	N/A
Poznań - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji sp. z o.o.	36	9.67%	PL	101.81